

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/9

FACULTATEA FARMACIE
PROGRAMUL DE STUDII 0916.1 FARMACIE
CATEDRA DE FILOSOFIE ȘI BIOETICĂ

APROBAT

la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare în Farmacie
Proces verbal nr. 2 din 09.11.2021
Președinte, dr. șt. farm., conf. univ.
Uncu Livia

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății Farmacie
Proces verbal nr. 3 din 16.12.2021
Decanul Facultății Farmacie, dr. șt. farm., conf. univ.
Ciobanu Nicolae

APROBAT

la ședința Catedrei de filosofie și bioetică
Proces verbal nr. 2 din 16.09.2021
Șef catedră, dr. hab. în filos., conf. univ.
Ojovanu Vitalie

CURRICULUM

DISCIPLINA: ȘTIINȚELE COMPORTAMENTULUI

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Curriculum elaborat de colectivul de autori:

Ojovanu Vitalie, dr. hab. în filos., conf. univ.

Rubanovici Ludmila, dr. în filos., conf. univ.

Banari Ion, dr. în filos., lect. univ.

Eșanu Anatolie, dr. în filos., conf. univ.

Chișinău, 2021

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:

09

Data:

08.09.2021

Pag. 2/9

I. PRELIMINARII

Pentru studenții ce studiază farmacia necesitatea disciplinei *Științele comportamentului* este determinat de diversele situații lipsite de claritate și precizie cu care farmacistul se confruntă în activitatea sa. Dificultatea respectivă, de obicei oscilează între ce este bine și ce este rău, ce este corect și ce nu este corect, ce este normal și ce este anormal. Ritmul intens care i se impune farmacistului în practică face să nu realizeze că se confruntă cu multiple greutăți ce implică abilități de comportament. Un stil de comportament personal bine conturat profesional și formare a unor calități morale ce dictează un comportament calm (în general normal) în situațiile dificile din activitate, va finaliza cu sporirea satisfacției pacientului, verticalitatea medicului și, în final, cu calitatea actului medical. În contextul noilor cerințe de pregătire profesională al viitorului farmacist se realizează cursul *Științele comportamentului* înaintat și recomandat pentru toate specialitățile din sistemul de sănătate și farmaceutic. În dorința de a crea un comportament echilibrat nu este suficient doar de cunoștințe farmaceutice specializate, dar și de cunoștințe care redau condiția reală de complexitate al relațiilor dintre farmacist și pacient. Raportul farmacistului cu pacientul presupune în primul rând abilități de comunicare eficientă formată în temeiul naturii umane, un comportament moral între farmacist și pacient fundamentat pe esența ființei umane și nu pe aparențele accidentale ce deseori ori survin în actul medical administrat la moment. Cursul *Științele comportamentului* are scopul să eficientizeze exersarea profesiei de farmacist, să formeze la viitorul specialist în domeniu simțul responsabilității ca om și ca profesionist. Să-și creeze propriul comportament în concordanță cu menirea nobilă a profesiei alocate.

• Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională

Prezentarea mediciniștilor cunoștințe și tehnici de comportament acompaniate de un suport moral profesional, precum și însușirea unor abilități de înțelegere a condițiilor specifice în care se desfășoară actul comunicațional medical, care să asigure o comunicare pentru schimbarea comportamentului părților implicate în relațiile medicale. Familiarizarea cu esența sociologiei medicale, domeniu specific interdisciplinar al medicinei și sociologiei, fără de care în prezent succesul medicinei, în general, și al cele clinice, în special, poate fi unul ratat.

- **Limbile de predare a disciplinei:** română, rusă.
- **Beneficiari:** studenții anului I, facultatea Farmacie.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	U.01.O.007		
Denumirea disciplinei	Științele comportamentului		
Responsabili de disciplină	dr. hab. în filos., conf. univ. Ojovanu Vitalie dr. în filos., conf. univ. Rubanovici Ludmila dr. în filos., lect. univ. Banari Ion dr. în filos., conf. univ. Eșanu Anatolie		
Anul	I	Semestrul	1
Numărul de ore total, inclusiv:	60		
Curs	15	Lucrări practice	-
Seminare	15	Lucrul individual	30
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	2

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 3/9

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- **la nivel de cunoaștere și înțelegere:**
 - procesul comportamental și funcțiile sale;
 - modalități de comportament în crearea unor relații funcționale farmacist-pacient;
 - criteriile comportamentale ale deservirii farmaceutice calitative;
 - diverselor situații de manifestare a barierelor comportamentale în relația farmacist-pacient/client;
 - principalele surse de greșeli în activitatea farmaceutică și posibilități pentru a le preveni;
 - drepturile și obligațiile farmacistului.
- **la nivel de aplicare:**
 - capacități de comportament intra- și interorganizaționale, în vederea integrării optime în echipa curativă;
 - imagini adecvate ale unui lucrător în farmacie prin evitarea situațiilor de malpraxis;
 - tehnici specifice de depășire a barierelor comportamentale;
 - comportamentul în relația farmacist-pacient;
 - modalități comportamentale interculturale în relația farmacist-pacient;
 - reacțiile comportamentale ale pacienților/clientilor în dependență de personalitate;
 - calitățile morale în clarificarea problemelor cu privire la viața și sănătatea pacienților ori/și a persoanelor din anturajul lor.
- **la nivel de integrare:**
 - modalități comportamentale în condițiile activității medicale;
 - cunoștințe pentru a organiza sau reorganiza propriul stil de comportament în domeniul farmaceutic;
 - imaginea profesională în conformitate cu statutul și rolul social al farmacistului;
 - cunoștințe și abilități de depistare a surselor de neconformități comportamentale în practica farmaceutică;
 - abilități de depășire a dificultăților comportamentale din farmaciei.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Cunoștințe esențiale din domeniul comportamentului, elocinței, etichetei, comunicării aplicate în practica farmaceutică pentru a eficientiza implicațiile în calitatea actului medical, precum și evidenția factorii comportamentali de risc pentru sănătate.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
1.	Comportamentul uman – un complex bio-psiho-social.	3	3	6
2.	Comportament și personalitate.	2	2	5
3.	Comportament și societate.	2	2	4

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 4/9

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
4.	Comportament în context intercultural.	2	2	4
5.	Eticheta și imaginea: elemente esențiale în societatea contemporană.	3	3	6
6.	Comportamente cu risc pentru sănătate.	3	3	5
		15	15	30
Total		60		

VI. MANOPERE PRACTICE ACHIZIȚIONATE LA FINELE DISCIPLINEI

- Cunoașterea și aplicarea în practică a comportamentului profesional în farmacie/farmaceutică.
- Implementarea capacităților de studiere cu ajutorul metodelor sociologice a situațiilor complicate în relațiile cu clientul/pacientul, rudele acestuia, colegii de serviciu, comunitatea locală.

VII. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema 1. Comportamentul uman – un complex bio-psiho-social	
<ul style="list-style-type: none">• să definească noțiunea de comportament uman, formula complexă de constituire și consolidare a comportamentului;• să cunoască criteriile de stabilire a normalității;• să demonstreze implicarea factorilor interni și externi la determinarea comportamentului;• să aplice cunoștințele obținute în determinarea tipurilor de comportamente;• să integreze caracterul moral al omului ce determină conduita profesională.	<ol style="list-style-type: none">1. Conceptul de comportament. Particularitățile comportamentului uman. Surse de investigare a comportamentului uman.2. Domeniul <i>Științelor comportamentului</i>. Științele comportamentului și științele sociale aplicate în sănătate.3. Medicina comportamentală. Psihologia sănătății.4. Factorii de influență asupra comportamentului uman: componentul biologic, psihologic și socio-cultural.5. Tipologii ale comportamentului uman.6. Conceptul de normalitate comportamentală. Normalitatea ca proces. Criterii de normalitate. Norma medicală.7. Tulburări specifice de comportament în unele afecțiuni: sindromul split-creier (Divided Brain), schizofrenia, boala Alzheimer, autismul, fobia.
Tema 2. Comportament și personalitate	
<ul style="list-style-type: none">• să definească ce este personalitatea și elementele structurale ale ei;• să cunoască impactul caracterului uman asupra reușitei profesionale;• să aplice reacțiile comportamentale ale diferitor tipuri de personalitate;• să integreze decizii eficiente care modelează diferite tipuri de comportamente particulare.	<ol style="list-style-type: none">1. Conceptul de personalitate. Trăsăturile și structura personalității.2. Comportament și temperament. Tipurile de temperament coleric, sangvinic, flegmatic și melancolic.3. Comportament și somaticul uman. Tipologiile morfologice.4. Comportament și „psihicos”-ul uman. Tipologiile psihofiziologice și psihologice.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 5/9

Obiective	Unități de conținut
Tema 3. Comportament și societate.	
<ul style="list-style-type: none">• să definească conceptul de statut și rol social, bioetică, deontologie medicală;• să cunoască tipurile de relație farmacist-pacient;• să conștientizeze drepturile și obligațiile farmacistului;• să aplice imagini adecvate unui lucrător farmacist prin evitarea situațiilor de malpraxis;• să integreze imaginea profesională în conformitate cu statutul și rolul social al farmacistului.	<ol style="list-style-type: none">1. Caracteristica noțiunilor statut și rol social și conflict de rol.3. Statutul și rolul social al farmacistului. Rolul social al bolnavului. Relația farmacist-pacient ca relație de roluri.4. Tipuri, modele și strategii de relație farmacist-pacient.5. Malpraxis și noncompliance la tratament ca devieri de la obligația de rol. Automedicația.6. Elemente de bioetică și deontologie în activitatea farmaceutică.
Tema 4. Comportament în context intercultural.	
<ul style="list-style-type: none">• să definească procesul comportamental intercultural, diferite tipuri de comportament intercultural;• să cunoască surse de gafe interculturale în comportamentul lucrătorului farmacist;• să demonstreze componente comportamentale interculturale în relația farmacist-pacient;• să aplice structural dialogul intercultural;• să integreze teoria comunicării interculturale în dialogul cu pacienții/clientii de diferite etnii.	<ol style="list-style-type: none">1. Conceptul de cultură și comunicare interculturală. Multiculturalitate, interculturalitate, transculturalitate.2. Etnocentrismul și comunicarea interculturală. Etnocentrismul ca problemă a comunicării interculturale.3. Caracteristicile structurale ale comunicării interculturale. Surse de gafe în comunicarea interculturală.4. Comunicarea interculturală farmacist-pacient.
Tema 5. Eticheta și imaginea: elemente esențiale în societatea contemporană.	
<ul style="list-style-type: none">• să definească noțiunile de Etichetă și Imagine;• să cunoască componentele teoretice de bază ale Etichetei și Imaginei pentru posibilitatea aplicării acestora în conduita cotidiană și cea profesională;• să demonstreze succese ori lacune comportamentale în micro-mediul social;• să aplice în practică abilități de cunoaștere a elementelor etichetei și a imaginii personale;• să integreze abilitățile teoretico-practice de imagine și etichetă profesională cu alte componente de bază ale activității farmaceutice.	<ol style="list-style-type: none">1. Eticheta. Din istoria etichetei. Elemente ale codului bunelor maniere.2. Comportamentul în viața profesională.3. Imaginea element esențial în societatea contemporană. Conceptul de imagine. Imaginea personală.4. Limbajul vestimentației și a accesoriilor. Limbajul culorilor. Garderoba feminină și masculină.5. Imaginea: particularități generale.6. Imaginea studentului în farmacie și a farmacistului.7. Elemente de programare neurolingvistică: metamodelul, arta de a pune întrebări, degete și cuvinte critice, reprezentarea senzorială, cheile de acces vizual și cum ținem obiectivele.
Tema 8. Comportamente cu risc pentru sănătate.	
<ul style="list-style-type: none">• să definească formele (varietățile) și conținutul comportamentelor cu risc pentru sănătate;• să înțeleagă cunoștințele necesare depistării a comportamentelor deviate și nocive;	<ol style="list-style-type: none">1. Noțiune de conduită deviantă. Importanța anihilării acesteia în societate, medicină și farmacie.2. Clasificarea conduitelor deviate.3. Tulburări de personalitate. Sindroame comportamentale în bolile psihice.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:

09

Data:

08.09.2021

Pag. 6/9

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">• să cunoască clasificarea conduitelor deviate;• sa demonstreze capacități comunicațional-comportamentale pentru întreținerea unui dialog farmacist-pacient în cazul depistării comportamentelor deviate sau nocive, cu scopul anihilării sau diminuării deprinderilor respective;• să aplice subiecte bioetice în clarificarea problemelor cu privire la viața și sănătatea pacienților ori/și a persoanelor din anturajul lor;• să integreze proiectarea, susținerea și evaluarea unui discurs adaptat criteriilor de prevenire a comportamentelor deviate sau nocive.	<ol style="list-style-type: none">4. Violența în familie. Deviații sexuale.5. Stări persistente de conflict.6. Comportamentul nociv pentru sănătate: caracteristica generală.7. Delimitarea celor principalelor probleme ale comportamentului nociv.8. Suprasolicitarea fizică și nervoasă. Alimentația dezechilibrată.9. Fumatul, consumul de alcool și de droguri.10. Comportamentul față de medicament: repulsie, indiferență, deprinderi, abuz. Efectul Placebo.11. Aspecte generale ale procesului de schimbare comportamentală: principii și etape în evaluarea schimbării comportamentului.12. Condițiile esențiale pentru schimbarea comportamentului.

VIII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

- CP1. Cunoașterea bazelor teoretice ale disciplinelor incluse în curriculumul facultății, a principiilor generale în elaborarea, analiza și înregistrarea produselor farmaceutice și parafarmaceutice; cunoașterea principiilor generale de organizarea și funcționare a instituțiilor farmaceutice cu diferite forme juridice de activitate; cunoașterea cadrului legislativ în domeniul farmaciei; cunoașterea drepturilor și a obligațiilor farmacistului.
- CP4. Diagnosticarea particularităților și culturii organizaționale a instituției din sistemul farmaceutic, unde î-și desfășoară activitatea specialistul; proiectarea și coordonarea activității farmaceutice în diverse instituții: farmacii de tip deschis de stat sau particulare; farmacii de spital; depozite farmaceutice; fabrici de medicamente, laboratoare pentru controlul calității și certificarea medicamentelor etc.; încadrarea activă a specialistului în procesul realizării misiunii instituției farmaceutice; demonstrarea capacității de a lua decizii orientate spre perfecționarea sistemului farmaceutic.
- CP5. Determinarea criteriilor de evaluare a eficacității sistemului farmaceutic și de activitate personală în funcție de condițiile reale și în context social concret; determinarea modalităților de dirijare a activității farmaceutice în baza rezultatelor evaluării; identificarea problemelor de cercetare în domeniul farmaciei; cunoașterea metodologiei cercetării științifice în activitatea practică de farmacist sau conducător al unității farmaceutice.
- CP6. Adoptarea mesajelor la diverse medii socio-culturale, inclusiv prin comunicarea în mai multe limbi străine; utilizarea capacităților de rezolvare a problemelor de situație în activitatea farmaceutică prin colaborare cu medicii; promovarea principiilor de toleranță și compasiune față de pacienți; utilizarea tehnologiilor informaționale (și a computerului) în activitatea farmaceutică.

✓ Competențe transversale (CT)

- CT1. Promovarea raționamentului logic, a aplicabilității practice, a evaluării și autoevaluării în luarea deciziilor; respectarea normelor de etică și deontologie farmaceutică la prepararea, analiza, transportarea și eliberarea remediilor medicamentoase populației și instituțiilor medicale.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 7/9

- CT2. Identificarea necesităților de formare profesională în funcție de evoluția sistemului farmaceutic; determinarea priorităților în formarea profesională continuă a farmacistului; aprecierea schimbărilor parvenite în sistemul farmaceutic drept condiție a funcționalității lui.
- CT3. Realizarea activităților și exercitarea rolurilor specifice muncii în echipă. Promovarea spiritului de inițiativă, dialogului, cooperării, atitudinii pozitive și respectului față de ceilalți, a empatiei, altruismului și îmbunătățirea continuă a propriei activități.

Finalități de studiu

La finalizarea studierii unității de curs studentul va fi capabil:

- să distingă componentele unui act comportamental eficient;
- să identifice caracterul vertical moral al omului pentru a profesa cu succes medicina;
- să păstreze echilibrul emoțional și moral în situațiile profesionale dificile;
- să stabilească sursele de greșeli întâlnite în cursul desfășurării relației medic și pacient;
- să ia decizii constructive în situații conflictuale fie cu pacienții, fie cu colegii de serviciu;
- să perfecționeze tehnicile și strategiile, tipurile și modelele de comportament în activitatea profesională și în viața cotidiană;
- să aprecieze valoarea și necesitatea unui comportament moral în realizarea actului medical;
- să caracterizeze conduitele deviante și nocive pentru a promova comportamentul sănătos de viață.

IX. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu cartea și TIC.	Lucrul sistematic în biblioteca și medioteca. Explorarea surselor electronice actuale referitor la tema pusă în discuție.	1. Calitatea judecăților formate, gândirea logică, flexibilitatea. 2. Calitatea sistematizării materialului informațional obținut prin activitate proprie.	Pe parcursul semestrului
2.	Referat.	Analiza surselor relevante la tema referatului. Analiza, sistematizarea și sinteza informației la tema propusă. Alcătuirea referatului în conformitate cu cerințele în vigoare și prezentarea lui la catedră.	1. Calitatea sistematizării și analizei materialului informațional obținut prin activitate proprie. 2. Concordanța informației cu tema propusă.	Pe parcursul semestrului.
3.	Analiza studiului de caz.	Alegerea și descrierea studiului de caz Analiza cauzelor problemelor apărute în studiul de caz. Prognosticul cazului cercetat. Deducerea rezultatului scontat al cazului.	1. Analiza, sinteza, generalizarea datelor obținute prin investigare proprie. 2. Formarea unui algoritm de cunoaștere în baza concluziilor obținute.	Pe parcursul semestrului.

X. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

- *Metode de predare și învățare utilizate*

Prelegerea constă într-o expunere interactivă a conținutului de baza a cursului.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:

09

Data:

08.09.2021

Pag. 8/9

Seminarul și activitatea extraauditivă a studentului presupune aplicarea a unui șir de metode după cum urmează: conversația euristică, problematizarea, brainstorming, lucrul în grup, studiul individual, dezbateră, rezolvarea situațiilor de problemă, joc de rol, studiul de caz.

- **Strategii/tehnologii didactice aplicate** (specifice disciplinei)

Studiul textelor de documente; jocurile de rol; studiul de caz; instruirea asistată de calculator.

- **Metode de evaluare** (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)

Curentă: control frontal sau/și individual prin:

- ✓ evaluarea nivelului de implicare a studenților și calității acestora în realizarea sarcinilor curente;
- ✓ evaluarea răspunsurilor (argumentelor și deciziilor studenților) la întrebările situațiilor de problemă sau studiilor de caz;
- ✓ evaluarea lucrării de control.

Finală: Examen.

Proba finală (examenul) constă dintr-un test în scris în sistemul SIMU cu complement simplu și compus.

Răspunsurile se apreciază cu note de la 0 până la 10 în conformitate cu regulamentele naționale de evaluare a cunoștințelor și competențelor. Media anuală se formează din suma tuturor notelor împărțită la numărul de note acumulate.

Nota finală va fi calculată din nota medie anuală (coeficientul 0,5) și nota la proba finală (coeficientul 0,5).

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,00	6	D
6,01-6,50	6,5	
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-9,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

XI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 9/9

1. Ojovanu V. (coord.). Comunicare și comportament în medicină (cu elemente de bioetică). Suport de curs. Chișinău: CEP Medicina, 2016.
2. Spinei Angela. Comunicare și comportament. Chișinău: CEP Medicina, 2005.
3. Fica Simona, Minea Liudmila. Ghid de comunicare și comportament în relația cu pacientul. București: Editura Universitară „Carol Davila”, 2008.
4. Miu Nicolae. Științele comportamentului. Cluj-Napoca: Editura Medicală Universitară „Iuliu Hațieganu”, 2004.

B. Suplimentară:

1. Dicționar de Filosofie și Bioetică. Chișinău: Medicina, 2004.
2. Birkenbihl Vera F. Semnalele corpului. Cum să înțelegem limbajul corporal. București: Gemma Pres, 1999.
3. Campbell Alastair, Gillett Grant, Jones Gareth. Medical ethics. Oxford: Oxford University Press, 2006.
4. Codul cadru de etică (deontologic) al lucrătorului medical și farmaceutic. Chișinău: Min. Săn. al R.Mold., 2008.
5. Cole Thomas R., Carlin Nathan S., Carson Ronald A. Medical humanities. An introduction. Cambridge: Cambridge University Press, 2015.
6. Cornelius Helena. Știința rezolvării conflictelor. București: Ed. Știința și Tehnica, 1996.
7. Gramma Rodica, Paladi Adriana. Behavioral sciences: compendium. Didactic material for medical students. Chisinau: Medicina, 2011.
8. Guillemont A., Laxenaire M. Anorexie mentale et boulimie. Le poids des facteurs socioculturels. Ed. Masson, 1994.
9. Jung C. G. Descrierea tipurilor psihologice. București: Ed. Anima, 1994.
10. Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic (Nr. 264 din 27.10.2005). În: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=313062>.
11. Marinescu A. Codul bunelor maniere astăzi. București: Ed. Humanitas, 2002.
12. Munteanu D. Politețe și bună cuviință. București: Ed. Ramida, 1992.
13. O'Neill Onora. Autonomy and trust in bioethics. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
14. Pascu Rodica. Comunicare interculturală. Sibiu: Editura Universității "Lucian Blaga", 2007.
15. Pasecnic V. Psihologia imaginii. Chișinău: Știința, 2006.
16. Popa-Velea O. Științele comportamentului uman. Aplicații în medicină. București: Ed. Trei, 2010.
17. Râmbu Nicolae. Comunicare interculturală. Suport de curs universitar. În: Comunicare socială și relații publice. Iași: Editura Universității "Al. I. Cuza", 2007, p.167–218.
18. Rogozea L. Etică și Deontologie medicală. Brașov: Editura Universității TRANSILVANIA, 2006.
19. Smith Stephen W. End-of-life decisions in medical care: principles and policies for regulating the dying process. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
20. Мягков И.Ф., Воков С.Н., Чаев С.И. Медицинская психология. Москва: Логос. 2003.